

Paras joululoma ikinä



Merina Halkola

Merina Halkola

Paras joululoma ikinä

© 2016 Merina Halkola

Kannen kuva: Merina Halkola

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-330-465-9

1 luku

Lähtö

Enää vain vartti aikaa. Loppuisipa tunti jo! Vanamo ajatteli katsoen tuskaisena luokan yläpuolella olevaa kelloa, joka näytti viisitoista minuuttia vaille kolme. Matematiikan tunti oli kestänyt jo ikuisuuden. Eihän heillä pitänyt enää olla matematiikkaa, mutta opettaja oli ollut sairaslomalla ja kukaan sijainen ei ollut kyennyt opettamaan heitä, siksi heillä oli nyt tavallista useammin matematiikkaa. Mikä ärsytti Vanamoa ja koko luokkaa suunnattomasti. Vanamo oli odottanut jo koko viikon pääsyään Inarin kylään melkein yhtä vanhan serkkunsa Rosandan, joka oli viikko sitten täyttänyt 15 vuotta ja hänen vanhempiansa talvimökille.

Se oli tavallinen kesämökki, joka oli nyt kuulemma muutettu talvimökiksi. Niin ainakin Rosanda oli sanonut. Vanamo ja hänen vanhempansa ja hänen 10-vuotias pikkuveljensä Veeti lähtevät sinne viettämään joulua.

Hän oli eilen pakannut matkalle mukaan sukset ja luistimet, jotta hän voisi Rosandan kanssa lasketella läheisellä pienellä mäennypylällä ja luistella mökin takana olevalla järvellä. Matkasta näyttäisi tulevan todella kiva, kunhan hän nyt vain ensimmäiseksi pääsisi pois koulusta.

Rosanda kävi heillä viimeksi edelliskesänä. Silloin hänellä oli punaruskeat lyhyet hiukset ja hiuksissa jakaus vasemmalla reunalla. Hän ja Vanamo olivat viestitelleet matkasta jo ainakin yli viikon etukäteen ja olivat olleet todella innoissaan jälleen näkemisestä. Oikeastaan Rosanda oli Vanamon ainoa hyvä ystävä ja samalla toimi hänen serkkunaan. Koulu oli sen verran kummallinen paikka, ettei Vanamo vain jostain syystä saanut ystäviä, vaikka hän kuinka oli yrittänyt jo melkein kaksi vuotta.

Kaikki vain tuntuivat viihtyvän keskenään ja eivät huolineet häntä mukaan. Liikuntatunnilla kukaan ei ollut hänen parinsa, eikä kukaan ottanut häntä samaan joukkueeseen. Kaikki valitsivat aina vain parhaimmat pelaajat eli ne joidenka tiedettiin olevan hyviä. Oli Vanamokin tietysti hyvä joukkuepeleissä, mutta kukaan ei vain koskaan ole huomannut sitä. Ja välitunnit hän vietti yleensä yksin syrjäisessä nurkassa, mihin kukaan ei koskaan silmiään vilauttanut.

Ala-asteella hänellä oli yksi paras ystävä kaksi viimeistä vuotta, kunnes hän alkoi viihtyä enemmän isommassa tyttöporukassa ja sen koommin ei sitten ole ehtinyt tai viitsinyt olla Vanamon seurassa.

Aluksi Vanamokin oli kokeillut kaveriporukkaa elämää, mutta pian hänestä tuntui, ettei se oikein sopinut hänelle, kun kaikki puhuivat niin eri asioista ja nauroivat erilaisille jutuille. He jopa pukeutuivat ihan eri tavalla.

Kännykkä oli koulussa hänen paras ystävänsä, jolla hän voisi aina viestitellä Rosandan kanssa, silloin kun heillä sattui olemaan samaan aikaan välitunti. Rosanda asui viereisessä kaupungissa äitinsä ja isänsä ja 9-vuotiaan pikkuveljensä Riston kanssa. Hänellä oli melkein naapurissa Ilona niminen ystävä, jonka kanssa hän oli melkein päivittäin, kun taas Vanamo ei ollut kenenkään kanssa.

Vanamon isä ja äiti eivät olleet ainaisen työkiireensä takia koskaan edes huomanneet, että heidän tyttärellään ei ollut kavereita. Kun taas Veetillä kävi kylässä päivittäin poikia, kuin poikakin. Joskus heitä oli useampikin samaan aikaan.

Vanamon ajatukset keskeytyivät, kun heidän Matematiikan opettaja Jukka Viitamäki korotti hiukan kuuluvaa ääntään saavuttaessaan erittäin tärkeän kohdan oppiaineessa. Vanamo katsahti taas vaihteeksi taululle. Taulu oli täynnä numeroita kulmasta kulmaan. Hänelle tuli kova kiire kopioida numeroit vihkoonsa ennen, kuin taulu jälleen pyyhittäisiin.

Kopioimisesta ei meinannut tulla mitään, koska koulun kellot pärähtivät soimaan ja lopulta opettaja pyyhki kuin pyyhkikin taulun Vanamon nenän edestä.

Vanamon ei auttanut muu kuin laittaa kirjat ja kynäpenaali turkoosiin siniraidalliseen koulureppuunsa ja lähteä ulos luokasta. Vihdoinkin hän pääsi joululomalle. Vanamo puki kiireesti talvitakkinsa ja saappaansa päälleen ja kiirehti ulos.

Ulos oli jälleen satanut lunta ja nyt koulun pihalle oli kertynyt suuria kinoksia. Koulun piha oli yleensä täynnä mitä eriskummallisempia nuoria, joista osa käyttäytyi sopimattomasti ja liian huomiota herättävästi. Vanamon kävellessä kohti pääporttia, joka oli koulun pihan reunaan rakennettu jyrkän näköinen rautaportti, johon tälläkin kerralla oli kiivennyt muutamia seitsemäs luokka laisia poikia.

Yhtäkkiä Vanamon ohi kulki suuri tyttölauma. He kikattivat ohimennen, eivätkä olleet huomaavinaan edessään olevaa Vanamoa. Vanamo ehti juuri ajoissa väistyä, kunnes tyttöjen rinnalle ajoi fillareilla kaksi hänen luokkalaista poikaa. Mutta hetkinen! Oliko tyttöporukassa jotakin tuttua? Kyllä vain, siinä oli Vanamon entinen paras ystävänsä, joka nyt oli muuttunut kovasti mustine karvatakkeineen ja valkoisine farkkuineen. ”Moi! Hyvää joululomaa!” Vanamo huikkasi, mutta hänelle ei vastattu. Kukaan ei edes vaivautunut kääntymään hänen suuntaansa.

Tytöt jatkoivat edelleenkin matkaansa yhä kikattaen ja huudahdellen välillä äänekkäästi puheliemen ääressä. Vanamo hiukan pettyi, mutta ei hän sitä jäänyt suremaan. Hänellä oli tänään paljon muutakin tekemistä, kuten joululahjojen viimeistely, isän ja äidin auttaminen, pikkuveljestä huolehtiminen ja monta muutakin tärkeää asiaa.

Vanamo katsoi kännykkäänsä. ”Oho kello on jo kohta puoli neljä, hänen täytyisi kiirehtiä syömään päivällistä ennen kuin he lähtisivät. Vanamo lähti tallustamaan reippaammin

lumista tietä kohti kotia. Hänen kengät narskuivat puhtaalla lumella ja kylmä tuuli puhalsi päin hänen kasvojaan, lumen hiljalleen tupruttaessa. Laaja peltoaukea avautui hänen kävellessään pois kylän vilinästä. Kaukaiset puut peittyivät lumeen ja pelto oli puhtaan valkoinen. Keskellä peltoa kulki pieni jäätynyt puro, jonka jään alla kylmä vesi yhä virtasi. Sen loriseva ääni kuului maatielle asti, jonka reunassa Vanamo edelleenkin tallusteli.

Hänet ohitti kaksi pyörilevää poikaa. Pojat kääntyivät katsomaan Vanamoa, ja silloin tyttö tunnisti heidät. Siinä olivat samat pojat, jotka olivat parveilleet tyttöporukan ympärillä. Vanamo huomasi, kuinka pojat virnistivät toisilleen ja nyökkäsivät sitten Vanamon suuntaan ja lähtivät polkemaan kovaa vauhtia pois paikalta ihan kuin he luulisivat Vanamon lähtevän heidän peräänsä. Ei Vanamoa olisi edes huvittanutkaan lähteä. Hän jatkoi kävelemistä saapuen pian omakotilatojen alueelle, jossa hänkin asui.

Ikkunoilla oli monia sytyttämättömiä joulukynttilöitä ja pihojen pensasiin ja pieniin kuusiin oli kytketty valoja, jotka sitten pimeän tullen sytytettäisiin palamaan. Joidenkin talojen ikkunoista näkyi kauniita joulukuusia, joiden latvoissa komeilivat mitä erikoisimmat kultaiset ja hopeiset tähdet.

Vanamon perheelläkin oli joulukuusi olohuoneessa, jonka hän ja Veeti olivat eilen koristelleet. Pian hän erotti muutamien talojen takana heidän oman punatiilisen kaksikerroksisen kotitalonsa, jonka pihalle isä oli nähtävästi tuonut heidän autonsa parkkipaikalta. Saavuttuaan kotipihaan hän hämmästyi kuinka monta säkkiä matkalaukkua auton edessä oli.

Avoimesta ovesta hän kuuli jo ulos asti, kuinka hänen isänsä ja äitinsä huolehtivat matkatavaroista. ”Pertti! Satutko tietämään, missä ovat Vanamon ja Veetin sukset, jätin ne viimeksi tähän oven pieleen!” Huusi äiti oven suusta. ”Voi Hanna kulta! Etkö muista, että mehän yhdessä pakkasimme ne

jo autoon!” Isä huusi auton luota.

Vanamo astui aukinaisesta ulko-ovesta sisään ja oli melkein törmätä pikkuveljeensä, joka juoksi häntä vastaan peliohjain kädessään. Vanamo ehti juuri ajoissa väistämään, kunnes Veeti juoksi ulos sukkasiltaan. ”Kuule isä, voitko saada tämän toimimaan?” Isä siirsi katseensa matkatavaroista peliohjaimeen, mutta ei ehtinyt sanomaan mitään, kun äiti kiiruhti ovelle huutaen. ”Veeti! Olenko jo kieltänyt sinua menemästä ulos ilman kenkiä. Veeti ei ollut kuulevinaan, kunnes isä otti häneltä peliohjaimen ja sanoi, että Veeti saisi sen takaisin vasta kun hän olisi mennyt sisälle ja vaihtanut sukkansa.

Vanamo ei jaksanut enää katsoa pikkuveljensä jokapäiväistä tohelointia, vaan hän juoksi huoneeseensa katsomaan, ettei mitään olisi unohtunut. Vanamon huone oli toisessa kerroksessa Veetin huonetta vastapäätä.

Hänen huoneensa seinät olivat maalattu punertavanoranssiksi ja ikkunoilla olivat erilaisin vihrein ruuduin koristellut verhot. Kerrossängyn ja kahden kirjahyllyn lisäksi hänellä oli oma pieni kirjoituspöytä, joka oli ikkunan alla tuoleineen ja laatikoineen ja seinään oli upotettu vaatekaappi, jonka ovissa oli hänestä itsestään ja Rosandasta otettuja kuvia silloin, kun he olivat olleet suunnilleen ehkä Veetin ikäisiä ja vähän vanhempia.

Vanamo pysähtyi jälleen kerran katsomaan kuvia. Yhdessä reunimmaisessa kuvassa hän ja Rosanda olivat edellisenä kesänä olleet uimassa läheisellä rannalla, ja silloin hän oli rakentanut suuren hiekkalinnan, jonka lopulta Veeti oli tuhonnut.

Toinen kuva muistutti häntä siitä, kun he olivat ehkä suunnilleen yhdeksän vuotiaina ja heillä oli olohuoneessa suuret barbileikit, ja silloin myös hänen isovanhempansa olivat olleet heillä kylässä ja mummi halusi välttämättä lukea heille lasten kirjaa.

Kumpikaan heistä ei olisi jaksaneet kuunnella, Vanamo päätteli sen barbileikkikuvan viereisestä kuvasta, jossa hänen ja Rosandan ilmeet olivat ihan myrtyneet. Vanamon ajatukset keskeytyivät, kun alakerrasta kantautui äänekäs huudahdus.

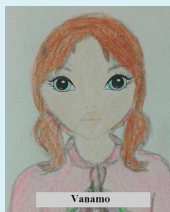
Hän lähti juoksemaan alakertaan, siihen suuntaan, josta hän olisi kuullut äänen. Isäkin harppoi pitkin askelin keittiöön, jossa äiti oli hetki sitten kiljaissut. Vanamon ehtiessä paikalle, hän näki kuinka äiti oli vienyt kätensä suoraan pelästyksestä suulleen ja Veeti oli pysähtynyt pöydän viereen tuijottaen äsken kaatamaansa kastikekulhoa, joka oli ollut hetki sitten pöydän reunalla.

Hän oli ollut niin innoissaan matkasta, että oli juostessaan vahingossa tönäissyt pöytää ja kastikekulho oli lentänyt nurin päin lattialle. Äiti rupesti siivoamaan sotkua ja Veeti lähti sanaakaan sanomatta yläkertaan. Isäkin lähti jälleen ulos pakkaamaan autoaan. Vain Vanamo ja hänen äitinsä jäivät keittiöön.

”Tarvitsetko apua?” Kysyi Vanamo varovasti. ”Kyllä kiitos, jatkaisitko ruoan laittoa sen aikaa, kun käyn puhuttelemassa hiukan Veetiä.” Äiti sanoi ojentaen Vanamolle likaisen rievun ja lähtien yläkertaan. Vanamo kohautti olkapäitään ja käveli jääkaapille avaten sen. ”Täytyy kai tehdä kastike uudestaan.” Hän mutisi.

”Mitähän siihen tarvittiin?” ”No ainakin jauhoja ja mausteita.” Hetken päästä Vanamon katse kiinnittyi ohjelistaan, jonka äidillä oli aina tapana nopeasti kirjoittaa ennen ruoan laittoa. Hän laski tavarat tiskipöydälle ja yritti tulkita äidin sotkuista käsialaa. ”Joo ihan selvästi siinä lukee munia ja jauheliha maustetta ja lihapullia.” Hän ajatteli. Vanamo otti kulhon keittiön pöydältä ja huuhteli sen. Hän mittasi siihen tarvittavat aineet ja lisäsi lihapullat ja lopuksi työsi ruoan uuniin.

Samassa äiti ilmestyi keittiöön. ”Voi kiitos! Nyt minun



Joululoma alkaisi ihan kohta ja 14-v Vanamo odottaa innokkaana pääsyään Lappiin. Inarin kylään tapaamaan suunnilleen saman ikäistä serkkuaan Rosandaa ja näkemään tämän vanhempien uutta kesämökkiä, joka oli nyt vaihteenvuoksi otettu talvikäyttöön.



Joululoman ensimmäiset päivät kuluvat tytöillä suhteellisen mallikkaasti, ennen kuin he tapaavat vieraalla saarella Pauli nimisen pojan. Poika osoittautuu heti aika mielenkiintoiseksi varsinkin Vanamon mielestä. Ja lisäksi Paulilla on mitä loistavin mielikuviutus.

Mutta voikohan pojan sanoihin aina luottaa? Sitä Vanamo pohtii heidän seikkaillessa salaperäisellä saarella, jonka Pauli oli jo aikaisemmin nimennyt Karkulaisten saareksi.



BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi